KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 12 — 1927 | Federated Pressin jäsen | Maanantaina, tammik. 31 p:nä—Monday, Jan. 31 | Member The Federated Press | XI Vuosik. — Vol. XI

Yhdysvaltain suomalaisten työväenyhdistysten edustajakokouksesta

Chicago, Ill., tammik. 25 p. — Suomalaisten työväenyhdistysten edustajakokouksen toinen istuntopäivä alettiin kello yhdeksän aamulla. Nimihuudossa huomattiin kaikkien edustajien olevan saapuvilla.

Kokous ryhtyi käsittelemään edelliseltä päivältä keskenjäänyttä työväenjärjestön sääntöluonnosta kahdeksannesta luvusta lähtien.

(Ensimäisenä kokouspäivänä oli uuden järjestön nimeksi hyväksytty "Yhdysvaltain suomalainen työväenjärjestö". Edellisenä päivänä hyväksytyistä sääntöjen muista kohdista mainittakoon seuraavat: "S. työväenjärjestö kehottaa jäseniään liittymään työväen unioihin ja tulemaan niissä toiminnallisiksi työväenasian ajajiksi, ja kieltää järjestö lakonrikkuruuden riveissään." Jäseniksi otetaan vähintään 16-ikävuotta täyttäneet. "Jäsenoikeudet lakkaavat, jos jäsenmaksut ovat kolme kuukautta maksamatta ja jäsenyys pyyhitään pois kirjoista, jos jäsenmaksut ovat 6 kk. jälessä." Edustajakokoukset "pidetään joka toinen vuosi, jokaisena epätasalukuvuotena. Ajasta ja paikasta lähemmin päättää toimeenpaneva komitea." — Toim.)

Edustaja Tyyne Hyrskymurto suositti, Sulkasen kannattamana, säännöllisen veron korottamista ja ylimääräisten verojen poistamista. Hill Massan alueelta puolestaan kannatti toimiston alistamaa sääntöluonnoksessa mainittua veroa. Perusteellisen harkinnan ja keskustelun loputtua hyväksyttiin sääntöluonnos 19 äänellä 1 vastaan. Sitten koko luku yksimielisesti.

(Se on seuraavanlainen:

"LUKU VIII

"Järjestön verot

"Pyk. 1. — Kaikkien järjestöön kuuluvien yhdistysten on ostettava veromerkkinsä järjestön keskusvirastosta 15 sentistä kappale. Yhdistyksillä on oikeus määritellä veron suuruus jäsenilleen. Vakinainen vero yhdistyksissä älköön kuitenkaan olko yli 25 senttiä kuukaudessa.

"Pyk. 2. — Tp. k:lla on oikeus kantaa korkeintaan kaksi 25 sentin ylimääräistä veroa vuodessa valistusrahastoon ja yksi 25 sentin verotus edustajakokousrahastoon jokaisen vuoden tammikuussa.

"Pyk. 3. — Aluejärjestöillä on oikeus säätää aluekokouksen hyväksymänä yksi ylimääräinen vero vuodessa, jos tarpeelliseksi näkevät." Toim.)

Sääntöjen loppupuoli hyväksyttiin kohdittain sellaisenaan toimiston esityksen mukaisesti.

Sanomalehtien arvostelu

Kokouksen kiintoisimmaksi kysymykseksi muodostui järjestön lehtien arvostelu, johon tehtävänään kokous ryhtyi kiintoisin mielin. Ensimäiseksi otettiin esille

Työmiehen arvostelu

Keskustelun alotti edustaja Voimala Minnesotan alueelta, ilmottaen aluekokouksen päätöksen asian suhteen. Samoin Mantylä New Yorkista ja Gilbert Ohiosta lukivat aluekokousten päätöksen Työmiehen suhteen, joissa yleensä hyväksyttiin lehden toimittaminen ja esitettiin erinäisiä korjauksia korjausluvun y.m. suhteen.

M.m. Janhonen, Garderista, puolestaan ilmotti, ettei Massan alueella Työmiestä erikoisemmin arvosteltu, mutta ei pitänyt tavasta, jolla Heikkinen-Aine-väittely suoritettiin. — Myöskin erikoisalojen kehittämisessä, varsinkin näytelmäosaston suhteen on menty äärimäisyyksiin. Työmiehen artikkelit ovat kuitenkin parhaimpia kaikista.

Eteenpäin liikkeenhoitaja Wm. Marttila arveli, että Työmiehessä on menty liiallisuuksiin, joidenkin erikoisalojen kehittämisessä, kuten esim. näytelmäosastossa on menty liiallisuuksiin. Mitä taas toimittajien leiristä toiseen muuttelemiseen ja sen yhteydessä tehtyihin henkilökohtaisiin paljastuksiin tulee, niin ei sellainen kuleta joukkoja mukanaan, vaan usein synnyttää päinvastaisen tuloksen. Myöskin H-A-juttu oli tahditon.

Edustaja Ahola Pennsylvaniasta arveli, ettei vät Pelto-artikkelit tuo sanottavaakaan järjestöllistä muutosta. Industrialisti menettää kannatustaan hiilialueella, mutta se johtuu lehden suhteesta Neuvostoliittoon ja yleensä vallankumoukselliseen liikkeeseen. Lehdessä julkaistut artikkelit pikemminkin lujittavat Industrialistin takana olevia joukkoja kuin vahvistaisivat meidän joukkojamme.

Työmiehen vastaava toimittaja Heikkinen lausui ensin tyytyväisyytensä arvostelun johdosta, koska arvostelu kasvattaa ja on sellaisenaan hyvä. Lausui m.m., että lehdessä on viimeaikoina tehty teknillisiä parannuksia. Mitä taas näytelmäosastoon tulee, niin näytelmäseurat, jotka muodostavat yhdistyksille melkoisen tulolähteen, olivat seisahdustilassa, mutta lehtemme suhtaantuminen on kohottanut näyttelijät vilkkaaseen toimintaan. Näytelmäosasto on ollut näyttelijöiden bolshevisointia. Samoin urheiluosasto.

Mitä taas Pellon artikkeleihin tulee, niin ne, lausui Heikkinen, koskivat työläisten probleemeja, joista tulokset näkyvät myöhemmin. Aineen jutussa toimitus noudatti puolueen linjaa ja Aine oli sitä vastaan. Hän tunnusti erheensä ja asia ratkesi siten.

Keskustelun jälkeen lähetettiin asia ponsivaliokunnalle.

Eteenpäin-lehden arvostelu

Toisena järjestyksessä seurasi Eteenpäin arvosteleminen.

M.m. Wilson New Yorkista lausui, että aluekokouksessa arvostelu kohdistui kolmeen pointiin. 1. Liian vähän toimittajia. 2. Uutislehtenä suhteessaan kilpaileviin lehtiin, tulisi pitää lehti mahdollisimman tuoreena; muutamat uutiset tuntuvat vanhoilta, varsinkin niille, jotka lukevat eng. kiel. lehdistä uutisia New Yorkissa. 3. New Yorkin uutiset olivat kesällä kehnossa kunnossa, mutta nyt syksyn tullen taas parempia ja enemmän.

Sihteeri Puro mainitsi, että toimiston on harkinut Eteenpäin pyyntöjä parikin kertaa. Toimitusvoimaa olisi lisättävä. Jutut ovat haitanneet lehden edistymistä.

Eteenpäin on ollut parempi varsinkin loppupuolella vuotta. Ei pitäisi olla moittimisen aihetta lehden toimituskirjotuksissa. Lehdellä on oma erikoinen työmaaosastonsa, jota toisilta lehdiltä puuttuu. Taktillisesti on lehti noudattanut hyvää suhtaantumista. Uutissivu on hyvä ja kansankirjeitten osasto suhteellisen runsas ja laaja. Tietystikin parannuksia on toimeenpantava, sikäli kuin voidaan.

Janhonen lausui, että lehdestä näkyy, että toimittajia on liian vähän. Nyt olisi saatava korjaus. Ei ole niin vilkas ja monipuolinen kuin ennen. Työmaaosasto on hyvä ja erikoinen. Siinä julkaistujen kirjeitten turvin lehden tilaajamäärä kohotettiin esim. Gardnerissa korkeimmalle kuin koskaan ennen. Tupa-agitaattori kertoi, että työmaaosastosta pidetään. Uutiset näppäriä.

Mäntylä New Yorkista: Emme ole moittineet lehden periaatteellisuutta. Kielellisiäkin virheitä on, joskus heikkouksiakin, mutta ne voidaan poistaa lisäämällä toimittaja. Lehden puolesta puhuu sekin, että syyskilpailussa saatiin New Yorkissa paljon lisää tilaajia. Se voittaa hyvin kaikki kilpailijansa.

Eteenpäin lehden vastaava toimittaja T. Heino lausui m.m. seuraavaa: Kysymys lehden keveästä taikka raskaasta sisällöstä on suhteellinen niiden objektiivisten olojen kanssa, joissa ollaan. Toisinaan vaaditaan paljon selostavia ja raskaita artikkeleita, toisinaan taas kevyttä lukemista. Lehden on noudatettava vissiä standarttia, se ei saisi mennä liian kauaksi keveitten sensatsionimaisten juttujen alalla. Eteenpäissä on noudatettu tuonlaista standarttia, niin pitkälle kuin käytettävissä oleva tila on myöten antanut. Lehdellämme on nyt 4 toimittajaa ja se on riittämätön, tarvitsisimme lisää, ainakin yhden toimittajan.

Mitä urheilu-, näytelmä- y. m. osastoihin tulee, niin niitä jokaista on kehitettävä, varsinkin kun järjestö toimii laajemmalla joukkojärjestöperusteella. Ne elävöittävät lehteä, samalla kuin vetävät nuoria työläisiä työväenjärjestöjen piiriin. Osuustoiminta-osastoa voitaisiin laajentaa ja parantaakin, jos saataisiin lisää toimitusvoimaa. Kuvitustakin voitaisiin parantaa, jos lisää tilaa saataisiin.

Keskuksen artikkelit ovat antaneet lehdille yhtenäisen linjan ja ohjelmallisuuden. Mitä taas suhtaantumiseen tulee, niin emme ole ottaneet tätä uudelleenjärjestymisestä johtuvaa jälkivaikutelmaa ahtaasti, vaan lehdessä on suvaittu toinen toisiamme, koetettu voittaa pulmat ja tehdä asiamme tunnetuksi niillekin, jotka myöhemmin, aikaa voittaen ovat linjottuneet lehden edustaman poliittisen kannan puolelle.

Asia meni ponsivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Päivällisloman jälkeen alettiin

Toverin arvostelu

Hannula Seattlesta kiinnitti edustajien huomiota niihin taloudellisiin vaikeuksiin, jotka Toveriin vaikuttavat, samoin rajotettuihin toimitusvoimiin, suositellen toimittajainvaihoksia toisten lehtien kanssa. Totesi, että Toverin tilaajamäärä on viime aikoina kohonnut. Edustaja Orasmaa vaati suhteellista oikeutta Toverille ja huomiota sille kokouksen ja keskuksen puolelta.

Sihteeri Puro pahotteli, ettei Toverin vastaava toimittaja ole saapuvilla. Mitä taas keskukseen suhtaantumiseen tulee, niin me suosittelimme Toverille mahdollisuutta kykenevämmän toimittajan saamiseksi viime vuoden kuluessa, mutta johtokunta piti kiinni vaatimuksestaan. Lehdellä on mahdollisuuksia levikkiin. Lännen pienviljelijät ovat eniten riistettyä proletariaatin osaa ja niiden pulmiin tulisi lehden kiinnittää enemmän huomiota. Myöskin lehden sisällössä olisi tehtävä vastaavia muutoksia maatalous- ja osuustoimintaosaston parantamisen suhteen. Hyrskymurto Californiasta ilmaisi alueensa toivomukset lehteen nähden, kannattaen Hannulaa.

Luoto, Hannasta, painosti sitä, että lehden puolelta on seurattava ja kiinnitettävä huomiota myöskin metallikaivoksissa työskenteleviin ja heidän järjestämiseensä, yhtä hyvin kuin se seuraa hiilenkaivajien järjestön asioita.

Wilsonin mielestä toimituskirjotukset ovat toisinaan liian filosofisia, jopa työläisominaisuuden kustannuksellakin, samoin lausui Hill. Mäki totesi, että Toverissa julkaistaan hyviä artikkeleita. Heino kehotti kiinnittämään huomiota pientilallisiin, vaikka siitä seuraavat tulokset näkyvät vasta myöhemmin. Öhrnin mielestä Toverille on annettava sama huomio kuin toisillekin lehdille. Myöskin lehden puolelta olisi tehtävä alotteita. Lehdellä on runsaasti ilmotuksia ja niistä koituvia tuloja. Niitä olisi käytettävä sisällön parantamiseen ja lehden levittämiseen. Tosin Työmies kilpailee vuoristovaltioihin, samoin Uusi Kotimaa. Näitä seikkoja painosti myöskin edustaja Ahola.

Toverin liikkeenhoitaja Oravainen mainitsi, että lehti ilmestyy miltei Kiinan rahoilla. Olemme kiintyneet farmarien kysymyksiinkin, mutta lehden on myös seurattava työväen yleisiä harrastuksia. Levikkimme on suhteellinen farmariasutukseen ja suomalaisten yleiseen määrään nähden leviämisalueellamme. Emme voi seurata niin laajaa politiikkaa kuin Uusi Kotimaa. Olemme koettaneet hankkia kirjeenvaihtajia, siinä osin onnistuneetkin, mutta kaikki eivät ole vielä hyvää tarkotustamme tajunneet. Vien keskustelun antamat opetukset ja terveiset palatessani länteen. — Muuten asia meni valiokuntaan.

Toverittaren arvostelu

Keskustelun avasi Maissi Heikkinen, lausuen, että kaikissa kokouksissa on sanottu, että lehti on hyvä ja sillä sivuutettu arvostelu. Lehti on kuitenkin periaatteellisessa suh-

(Jatkos 3:lla sivulla)

Suuret vesivoimalaitokset Vancouver-saarelle

Victoria, B. C. — Täällä on päätetty maakuntahallituksen virkailijain kanssa neuvottelut suurenmoisten vesivoimalaitosten rakentamisesta Vancouver-saaren itärannikolla olevan Campbell-joen koskiin. Aluksi rakennettanee paperitehdas, minkä tuotanto tulee 200 tonniksi päivässä. Viiden vuoden rakennusohjelma edellyttää noin 15 miljoonan dollarin käyttämistä rakennustöihin. Voimaa saadaan niin paljon, että sen avulla voidaan käyttää 1,000 tonnin paperimäärän päivässä valmistavia laitoksia.

Suunnitelmat edellyttävät noin 4,000—10,000 asukkaan kaupungin rakentamista saaren keskiosaan.

Vehnänmyyntirengas saatu alkuun Ont.

Ensimäiset myyntisopimukset allekirjotettu

Chatham, Ont. — Täällä pidetyssä Kentin farmarien kokouksessa pantiin Ontarion vehnänmyyntirengas alkuun. Ensimäiset sopimukset, joissa farmarit sitoutuvat myymään seuraavien viiden satovuoden viljansa vehnänmyyntirenkaan kautta, allekirjotettiin kokouksessa, missä oli saapuvilla noin 300 farmaria.

Ontarion rengas tulee toimimaan käsikädessä aavikkomaakuntien keskusrenkaan kanssa. Kun Ontarion rengas saatanee tulevaan satoon mennessä täydelleen järjestettyä, niin tulee Ottawa-joesta aina Kalliovuoristoon saakka suurin osa vehnästä saatettua markkinoille viljelijäin omien myyntijärjestöjen kautta.

Ontarion rengas tulee järjestettäväksi samoille perusteille kuin länsimaakuntien vastaavat laitokset. Viljan myyntisopimuksetkin tulevat samanlaatuisiksi. Niissä sitoutuu viljelijä luovuttamaan kaiken viljansa viitenä peräkkäisenä vuotena renkaan myytäväksi. Poikkeuksia sallitaan vain visseissä erikoistapauksissa.

Amerikan kaivostyöläisten konventsioni

Indianapolis, Ind. — Virkailijain raporteerailuilla ja kokousvirkailijain valinnalla alettiin täällä tiistaina United Mine Workers-liiton konventsioni, joka pidetään joka toinen vuosi. Edustajia oli saapunut laajalta alueelta, joskin lukuisia alueita on, kuten West Virginiassa ja Pennsylvaniassa, joista ei ole saatu muita edustajia kuin "kansainvälisiä virkailijoita". Tämä johtuu siitä, että näillä alueilla on järjestö miltei olemattomiin menetetty.

West Virginiassa on menetetty pyöreissä luvuissa 100,000 jäsentä ja Pennsylvaniassa myös suuri määrä. Kun kolmisen vuotta sitten ilmotettiin liiton jäsenmäärä 400,000, niin tässä konventsionissa lasketaan sen olevan vain 250,000. Vanhoillisten taktiikka on aiheuttanut näin suuren menetyksen.

Tästä huolimatta kerskuili "hallitsija" Lewis liiton voimakkuudesta. Hän leveilee raportissaan kuinka liitto kykenee yhä edelleenkin hallitsemaan teollisuusalaa. Pehmeänhiilen alalla on hyökkäys ollut rajuin. Hiiliparoonit alkoivat heti Jacksonvillen sopimuksen hyväksymisen jälkeen hyökkäyksen liittoa vastaan ja onnistuivatkin siinä niin hyvin, että vain kolmas osa on enää liitossa jälellä jäseniä. Taantumuksellinen johto on ollut välinpitämätön järjestön murskaamiselle.

Tämä onkin synnyttänyt ankaraa oppositsionia jäsenistön keskuudessa. Johtoa on arvosteltu ja vasemmistolaisuus on lisääntynyt huomattavasti. Vasemmistolaiset konventsionissa ovat sangen ankaralla tuulella ja taistelun arvellaan syntyvän. Ensimäinen päivä on ollut rauhallinen. Kymmenisen edustajapaikkaa on kuitenkin kyseenalaisena ja niistä voi syntyä ankara taistelu.

Murray ilmotti, että Yhdysvaltain kaivostoimisto on sangen huonosti onnistunut ehkäisemään kaivosonnettomuuksia. Hän näki ainoaksi onnettomuuksien ehkäisykeinoksi sen, että koko teollisuusala järjestetään.

Samalla ilmeni, että lakkoavustuksiin on kolmen vuoden aikana käytetty kaikkiaan $4,700,000.

Pimeässä maantiellä kulkeminen kielletään

Hartford, Conn. — Maantiellä pimeässä käveleminen tulee piakkoin kiellettyjen huvitusten joukkoon, jos edustaja Footen Connecticutin lainlaatijakunnalle tekemä esitys tulee hyväksyttyä.

Lakiesityksessä määrätään nimittäin, että kaikkien maanteillä kulkijain tulee auringon laskun ja nousun välisenä aikana olla varustettu valoilla, mitkä näkyvät vähintään 50 jaardin etäisyyteen.

Köyhältä kielletään pian liikkuminen kaikkialla, sillä jalan ei saisi henkensä säilyttämisen vuoksikaan kulkea ja koneelliset liikkumisvehkeet ovat niin kalliita, että eivät ole köyhän ulottuvissa.

Lisää palkkaa vaaditaan

Winnipeg. — Canadian National rautatiejärjestelmän asemamiehet, sähköttäjät ja johtotyöläiset ovat esittäneet vaatimuksen palkkojensa korottamisesta 15 prosentilla.

Samanlaisen vaatimuksen tulevat todennäköisesti esittämään Canadian Pacific rautatien työläiset, joiden edustajat ovat koilla täällä asiasta neuvottelemassa.

Alkoholin käyttö lääkitsemiseen

Toronto. — Tunnettu terveydenhoidonharrastaja ja -tuntija Chicagon entinen terveydenhoidon päällikkö ja Chicago Tribunen terveydenhoito-osaston toimittaja tri W. A. Ewans on puhunut täällä Massey-haalilla "alkoholista ja yleisestä terveydestä".

"Virkistyttävänä aineena kulkevat alkoholipitoiset aineet petoksen varjossa", sanoi tri Ewans. "Ei ole enää olemassa tautia, minkä parantamiseen alkoholin avulla minun ammatissani järkymättömästi uskotaan — mihin meidän ammatissamme olisi nyt sen enempää luottamusta kuin verenmyrkytyksen parantamiseen alkoholin avulla 25 vuotta sitten", jatkoi hän edelleen.

Hän selitti, että niiden tautien luettelo, joiden parantamiseen alkoholin käyttämisestä uskottiin olevan hyötyä, on vuosi vuodelta suuresti vähentynyt. Se ei ole nyt edes kolmannestakaan siitä, mitä se oli 42 vuotta takaperin, kun hän ryhtyi työskentelemään lääkärinä. Hän ennusti edelleen, että ehkä noin viiden vuoden kuluessa alkoholijuomat tulevat poistettaviksi virallisesta lääkeluettelosta.

Hän muistutti edelleen mieleen aikoja, jolloin alkoholi käsitettiin keuhkotaudinkin parantajaksi ja jolloin arveltiin voitavan pysyä vapaana keuhkotaudista, kun ollaan yhtämittaisessa humalassa.

Käärmeiden puremiin käytetään myöskin alkoholia. Tohtori arveli käärmeen puremista aiheutuvan useita kuolemantapauksia senvuoksi että ihmiset kuolevat, ei käärmeen myrkyn vaikutuksesta, vaan alkoholimyrkytyksestä.

Kansan syvien rivien keskuudessa puhutaan vielä yleiseen alkoholin merkityksestä lääkkeenä, vaikka lääketiede on sen julistanut myrkyksi, jota kaikki väkijuomat sisältävät joko suuremmsasa tai pienemmässä määrin. Mitä alkoholipitoisempaa joku juoma on, sitä myrkyllisempää se on.

Tilanne työmarkkinoilla

Ottawa. — Tilastollisen toimiston antamien tietojen mukaan nousi työssä olevien työläisten indeksiluku tammikuun alussa 94.8. Vuoden 1925 tammikuussa oli vastaava luku 89.6. Työssä olevien indeksiluku ei ole viimeisten kuuden vuoden kuluessa ollut tammikuussa koskaan niin korkea kuin tänä vuonna.

PIKKU ENTENTE YHÄ "HENGISSÄ"

Praag. — Pikku entente elää vielä, vastakkaisista huhuista huolimatta, selitti ulkoministeri Benes Tshekkoslovakian senaatin ulkoasiain komitealle.

TILANNE KIINASSA

BRITTILÄISET TARJOAVAT KIINALLE "JALOMIELISIÄ UHRAUKSIA"

Lontoo. — Whitehallista ilmotetaan, että Englanti on lähettiläidensä kautta tehnyt kummallekin Kiinan hallitukselle ilmotuksen ja ehdotuksen, missä Englanti luopuu useimmista konsessioneistaan Kiinassa ja esittää uusien sopimusten laatimista entisten kohtuuttomien tilalle. Tietsinin ja Hankoun konsessionien sanotaan olevan niiden etuoikeuksien joukosta, joista Englannin ilmotetaan luopuvan.

Brittiläiset haluaisivat tietysti vastalahjaksi uusia kiinalaisten oikeuksia "vähemmän loukkaavia" etuoikeuksia.

Shanghai puolueettomaksi alueeksi

Pekingistä tulleissa tiedoissa kerrotaan, että kantonilaisten taholta on tehty esityksiä Shanghain alueen muodostamisesta puolueettomaksi alueeksi. Jos Pekingin hallituksen joukot vetääntyvät pois Shanghain alueelta, niin tulisivat kantonilaiset joukot tekemään samoin. Ehdotuksen sanotaan olevan lähtösin Kuomintang-puolueen oikeasta siivestä. Toisaalta kerrotaan kantonilaisten vaatimuksena tässä tapauksessa olevan, että brittiläiset joukot eivät saisi nousta maihin Shanghaissa.

Tämän suunnitelman sanotaan olevan suuresta merkityksestä, sillä sen toteutumisen kautta vältytään suurinta ulkomaalaisasutusta uhkaamasta. Sillä Shanghain ulkomaalaisen asutuksen lukumäärän sanotaan nousevan noin 40,000 henkeen. Tämän lisäksi ovat kaupungin teollisuuslaitokset ja rikkaudet etupäässä ulkomaalaisten omistamia.

Taistelevien voimasuhteet

Ottawa. — Hallitukselle saapuneiden tietojen mukaan ovat kahden Kiinassa taistelevan puolueen voimasuhteet seuraavanlaiset:

Kantonilaisten kahden armeian miesluku nousee yhteensä 370,000. Pekingin hallituksen kolmen armeian miesluku tekee 490,000 miestä.

Kantonilaisten joukkojen sanotaan olevan parhaassa kunnossa.

Venäläisiä joukkoja Mantshurian rajalla

Varsova. — Puolan hallituksen langaton lennätin ilmottaa, että Neuvostoliiton joukkoja on noin 50,000 miehinen armeia keskitetty Mantshurian rajalle ja, että Kantonin hallitus on pyytänyt Moskovaa lähettämään upseereita ja ohjaajia avustamaan kansallista armeiaa, mikä Jangtse-laaksoa myöten marssien lähestyy Shanghaita.

Pääesikunnan ylipäällikkö eroaa

Ottawa. — Canadan sotilasvoimien pääesikunnan ylipäällikkö kenraalimajuri J. H. MacBrien on saanut eron virastaan toukokuun 1 päivästä lähtien.

Hänen eroonsa sanotaan syyksi monet seikat. Hänen yhdeksäntuhannen dollarin palkkaansa on sanottu liian pieneksi, edelleen arvellaan syyksi sitä, että parlamentti on vuosi vuodelta pienentänyt sotilaskasvatukseen käytettäviä määrärahoja.

MacBrien sanotaan ryhtyvän toimeen Shanghain puolustusjoukoissa kenraali Duncanin komennuksen alaisena.

Voitot viinojen myynnistä Quebecissa

Quebec. — Maakunnan väkijuomakomissionin lainlaatijakunnalle antamasta selostuksesta ilmenee, että maakunnan harjottaman väkijuomain myynnin määrä nousi viime vuoden aikana 19,018,299 dollariin, mistä määrästä jäi komissionille puhtaaksi voitoksi, kun kaikki kulungit olivat maksetut, 4,421,335 dollaria.

Kun myyntivoittojen lisäksi oli tuloja lupakirjoista, sakoista, maksuista, takavarikoista y.m. yhteensä 1,375,155 dollaria, niin on maakunnan koko viinahomma tuottanut yhteensä 5,796,490 dollaria puhtaaksi voitoksi.

Näistä myynneistä on jouduttu maksamaan veroina liittohallitukselle, joko tullien, aksiisi- tai myyntiverojen muodossa yhteensä 7,276,085 dollaria. Väkijuomien myynti osottautuu täten erinomaiseksi valtiotulojen hankkimiskeinoksi.

Saksan hallitus saatu kokoon

Berliini. — Saksan rempallaan olleet hallitusasiat on saatu kuntoon, kun Marx on onnistunut muodostamaan keskustalaishallituksen johon kuuluu jäseniä neljästä eri keskustapuolueesta. Vanhoina hallitusmiehinä tavataan jälleen hallituksen johdossa valtiokansleri tri Wilhelm Marx ja ulkoasiain ministerinä tri Gustav Stresemann.

Hirmumyrsky Skotlannissa

Tappanut 19 ihmistä

Glasgow. — Englannissa raivosi hirmumyrsky viime perjantaina. Se kulki etelästä pohjoiseen, saavuttaen 95 mailin nopeuden tunnissa. Tuhokkainta jälkeä teki myrsky Skotlannissa. Täällä yksistään menetti 9 ihmistä henkensä ja 300 loukkaantui.

Tähän mennessä saatujen tietojen mukaan on 19 ihmistä kuollut. Puhelinjohdot ovat epäkunnossa.

Siirtolaisuus lisääntynyt 60 prosentilla

Ottawa. — Viime kalenterivuoden kuluessa saapui maahan 135,984 uutta asukasta. Verrattuna vuoden 1925 vastaavaan lukumäärään 84,000 osotti viime vuoden siirtolaisuus noin 60 prosentin lisäystä.

Näistä uusista asukkaista oli 48,819 brittiläisiä, 20,944 yhdysvaltalaisia ja 66,221 muista maista.

Saksa riisuttu aseista

Pariisi. — Saksa tulee tämän kuun viimeisenä päivänä julistettavaksi aseista riisutuksi ja liittolaisten välinen sotilaskontrollikomitea lakkauttaa toimintansa. Komitea tulee selittämään, että Saksa on täyttänyt Versaillesin rauhansopimuksessa edellytetyt aseistariisumistoimenpiteet ja lähettiläiden neuvosto tulee todennäköisesti julistamaan, että niin on tapahtunut.

Uudet metallit vallankumouksellistuttavat teollisuuden

Lontoo. — Täkäläinen kemisti T. D. Kelley ilmottaa keksineensä kaksi uutta metallia, mitkä saattavat aikaan vallankumouksen teollisuudessa. Hän sanoo keksineensä metallin, mikä voidaan saada kovemmaksi kuin teräs ja pehmeämmäksi kuin lyijy. Keksijä sanoo uuden metallin palvelevan kaikkia mahdollisia tarkotuksia lyijyn ja platinan kovuusasteiden välillä.

Tämän uuden solium-nimisen metallin sanotaan muodostuvan maan metallien oksiideista ja sanotaan sen olevan lujan vedyn vaikutusta vastaan.

Kelley sanoo 20 vuotta kestäneiden tutkimustensa johtaneen toiseenkin keksintöön, nimittäin ruostumattomaan rautaan. Keksijä uskoo näiden uusien metallien aiheuttavan vallankumouksen teollisuudessa.

C. P. R:N LIIKENNEVOITOT

Montreal. — Canadian Pacific rautatie on ansainnut hyvin viime vuoden kuluessa. Voitot, jotka olivat vuonna 1925 40,154,775 dollaria, nousivat viime vuoden aikana 44,945,126 dollariin.

Edelläolevat numerot edustavat vain liikennevoittoja.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina.

Toimittajat:
S. G. NEIL. ARVO VAARA.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Monday, Wednesday and Friday.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa.
Avioliittoonmeno ilmotukset 50c palstatuuma.
Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa.
Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa.
Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa.
Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä.
Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa.
Tilapäisilmottajien ja ilmotusakenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Maanantain lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa lauantaina, keskiviikon lehteen tiistaina ja perjantain lehteen torstaina kello 12 päivällä.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Kädet irti Kiinasta!

Taistelu Kuomintang-puolueen johtaman Kiinan kansallisen liikkeen vallankumouksellisten voimien ja imperialististen valtojen, eritoten Suurbritannian, välillä on saavuttanut kriitillisen asteen, lausuu Canadan kommunistipuolueen toimeenpaneva keskuskomitea puolueen eri järjestöille ja yksiköille lähettämässään kiertokirjeessä. Kansallisvallankumouksellisen voittoisan armeian lähestyessä Shanghaita kokoo Suurbritannia sotavoimiaan Kiinaan. Samalla, kun Suurbritannian hallitus teeskentelee myötätuntoisuutta »heräävän Kiinan» pyrkimyksille (Englannin uusi lähettiläs neuvottelee äskettäin kansallisvallankumouksellisen hallituksen ulkoministerin kanssa Hankoussa), samalla se kuitenkin valmistautuu lyömään sillä hetkellä, minkä se katsoo sopivaksi.

Kansainvälisen työväenluokan velvollisuus on kaikin käytettävissään olevin keinoin avustaa Kiinan vallankumouksellista liikettä taistelussaan imperialistista sortoa vastaan.

Puolueen pää-äänenkannattajan viime numerossa julkaistiin vetoomus, missä kehotettiin »Kädet irti Kiinasta»-komiteain muodostamiseen.

Kommunistipuolueen täytyy ottaa käsiinsä johto tässä asiassa. Sen toimeenpaneva keskuskomitea on päättänyt, että puolueen eri järjestöjen ja yksiköjen on kaikkialla tehtävä alote näitten komiteain muodostamiseksi. Tämä voidaan tehdä kehottamalla kaikkia työväenjärjestöjä lähettämään edustajia neuvottelukokouksiin, jotka kutsutaan »Kädet irti Kiinasta»-komiteain muodostamistarkotuksessa. Eräitä pikkuporvarillisia ja pacifistisia järjestöjä voidaan myös kehottaa olemaan edustajiensa kautta edustettuina näissä kokouksissa.

Kiertokirjeen mukana on puoluejärjestöille lähetetty kopio päätöslauselmasta, minkä ammattijärjestön vuonna 1925 pidetty edustajakokous hyväksyi Kiinan tilanteesta. Tässä päätöslauselmassa vaaditaan imperialististen sotajoukkojen poistamista Kiinasta, erikoisista alueoikeuksista luopumista, j.n.e. Kopio päätöslauselmasta on lähetetty puoluejärjestöille siinä mielessä, että nämä voivat käyttää sitä hyväkseen ammattiyhdistyksille tämän asian johdosta toimenpiteihin ryhtymisiä esittäessään. Se tulisi liittää kaikkiin kirjeihin, joilla eri työväenjärjestöjä kehotetaan valitsemaan ja lähettämään edustajia järjestettäviin neuvottelukokouksiin. Ainakin tulisi siihen viitata tarkotuksella saada ammattiyhdistykset oman päätöslauselmansa pohjalla, koota Canadan työläiset mielenosotuksiin panemaan vastalauseensa imperialistien toimenpiteitä vastaan Kiinassa ja antamaan kannatuksensa kiinalaisille työläis- ja talonpoikaisjoukoille.

Puolueen kaupunki- ja kyläjärjestöjen komiteoita kehotetaan kiertokirjeessä pikaisiin toimenpiteihin. Näiden täytyy laatia selvitys kiertokirje alueillaan toimiville työväenjärjestöille, hankkia kokoushuoneet neuvottelukokouksia varten ja asettaa niiden pitoajat, joita määrättäessä olisi kaikkein pidettävä silmällä sitä, että neuvottelukokouksiin kutsutut järjestöt saavat tilaisuuden pitää kokouksensa asian käsittelemistä ja edustajiensa valitsemista varten. Puolueen tp. kk. odottaa, että nämä neuvottelukokoukset voidaan pitää kaikissa tärkeimmissä keskuksissa kautta maan helmikuun loppuun mennessä.

Sellaisilla paikkakunnilla, joilla ei ole muita järjestöjä kuin puolueen, kuten on laita useissa paikoissa maaseudulla, täytyy puoluejärjestöjen ryhtyä toimenpiteihin »Kädet irti Kiinasta»-kokouksien järjestämiseksi.

Toverit, tämä asia on erittäin tärkeä, lausuu puolueemme tp. kk. kiertokirjeessään. Kiinan kansallisvallankumouksellinen nousu on nykyään yksi tärkeimmistä liikkeistä imperialismia vastaan. Tarmokkaalla toiminnalla ja järjestämisellä voi meidän puolueemme tehdä tästä kamppailusta yhden historiansa parhaimmista. Canada on tähän saakka ollut brittiläisten sotien kannattaja ja avustaja. Meidän täytyy yhdistää tämä kamppailu vaatimukseen Canadan tuen ja avustuksen kieltämisestä brittiläiseltä imperialismilta, mikä liittyy agitatsioniimme Canadan itsenäisyyden, brittiläisestä valtakunnasta riippumattomaksi saamisen puolesta.

Puolueen järjestöt ja yksiköt, ryhtykää tähän kamppailuun ja käykää sitä kaikella tarmollanne. Asettukaa tämän liikkeen johtoon. Lähettäkää neuvottelukokouskutsut kaikille järjestöille, vaikka olettekin vakuutettuja siitä, että ne eivät kaikki lähetä edustajia. Täten saadaan «Kädet irti Kiinasta»-komiteat mahdollisimman lukuisia työväenjärjestöjä edustaviksi.

Lenin — peloton mies

Europan lehdistössä kierteli taannoin erään puolalaisen silminnäkijän kuvaus Leninistä. Se koski Leninin pelottomuutta:

Kesäkuussa 1917 oli suuri mielenosotus Pietarissa. Leniniläiset vaiko Kornilovin asiamiehet sen olivat saaneet aikaan, sitä en tiedä, sanoo kuvauksen kirjottaja. Mutta Lenin tovereineen käytti sitä hyväkseen saarnatakseen oppiaan. Kansanjoukkoja kasautui sinne tänne. Rohkea matruusi tai sotilas kiipesi lyhtytolppaan ja huusi: Leipää ja vapautta! Alas perustava kokous! Kaikki valta neuvostoille!

Se oli rohkea temppu, sillä moni sellainen huutaja pudotettiin luodilla alas. Äkkiä kuuluu huuto: Lenin tulee! Oltiin Newskin ja Liteinin kulmassa. Lenin ajoi rattailla. Pysähtyi upseeriklubin kohdalle. Hän sysäsi ajurin syrjään ja nousi istuimelle. Pakotti joukon kuuntelemaan. Lähikatoille ilmestyi poliiseja ja santarmeja. Ja — samassa räsähti yhteislaukaus, toinen, kolmas ja pian räsähtivät kuularuiskut katoilta. Kaukaa kuului tykin jyskettä. Ihmiset painautuivat lähelle toisiaan. Seurasin suojatusta paikasta Leniniä ja hänen pientä joukkoansa. Hän seisoi yhä kuskipukilla muistiinpanot käsissään ja kasvot aivan muuttumattomina. Jokaisena laukausten väliaikana jatkoi hän puhettaan...

Arbetarenin kirjottaja kertoo toisen tapauksen, jonka omin silmin oli nähnyt Moskovassa: Vasen-sosialivallankumoukselliset tekivät 1918 heinäkuussa kapinan bolshevikkejä vastaan, oltuaan siihen saakka näiden kanssa liitossa. Ne tappoivat Saksan lähettilään, kreivi Mirbachin, ja samalla teki osa Moskovan vartioväkeä kapinan. Kapinallisilla oli aluksi menestystä ja he saivat käsiinsä m.m. sähkösanomalaitoksen. He sähköttivät ympäri maan, että Lenin oli kukistettu, ja kehottivat kansaa liittymään heihin. Sähkösanomalaitoksen edustalla syntyi kiivaita taisteluita, joita sivullisena seurasin. Äkkiä kuului autotorven ääni ja paikalle ajoi Lenin. Hän kysyi minulta Bela Kunia. Vastasin saksaksi. Hän katsoi minua hetken; kysyi sitten tiukasti: Kuka olette? Mitä teette täällä? Miksette ole joukko-osastossanne? Ennenkun ennätin vastata, syöksyi meitä kohti kirkuva ihmisjoukko. Rintamalla opitun tavan mukaan heittäysin pitkäkseni välttääkseni luodit. Mutta Lenin jäi seisomaan. Joukko unkarilaisia bolshevikkisotilaita ryntäsi kapinallista joukkoa vastaan ja iski niitä pyssynperillä. Eräs heistä oli huomannut Leninin ja huusi unkarinkielellä: Eljen Lenin! — Tapahtui ihme. Aseettoman Leninin näkeminen lamautti viholliset. He syöksyivät pakoon. Lenin seisoi paikallaan ja voin melkein vannoa, ettei hän ollut muuttanut asentoa eikä kasvojen ilmettä.

Kirjottaja kertoo historiallisen jutun, kuinka pelkkä Napoleonin näkeminen saattoi joukot sellaiseen voiton intoon, joka tempasi kaikki mukaansa. Hän lopettaa: Ajatellessani Venäjän vallankumousta, syntyy aatoksissani yhdistelmä: Napoleon—Lenin.

Churchill näyttänyt imperialismin hampaita

Winston Churchill, brittiläisen imperialismin suorasuisin johtaja, joka Englannin hallituksessa on edustanut avoimen hyökkäyksen suuntaa niin Neuvostoliittoa kuin poljettuja itämaisia kansojakin kohtaan, sekä oman maansa työväestöä vastaan, on nyt lausunut ajatuksensa ja halunsa avoimesti Italiassa, kirjottaa eräs toverilehti. Hän on nimittäin vierailemassa Roomassa, missä fascistit ovat hänet juhlien vastaanottaneet. Ja Churchill on tässä tilaisuudessa puhunut — puhunut niin suoraan, sydämensä kyllyydestä, että mikäli avomielisyydestä on kysymys, ei siinä suhteessa ole enää mitään muistuttamista.

Tavatessaan fascistimaan herroja, on hän innostunut lausumaan m.m. seuraavaa:

«Jos minä olisin italialainen, olen varma, että olisin teidän kanssanne alusta lähtien, kunnes päättyisi teidän voitokas taistelunne leninismin petomaista ruokahalua ja intohimoja vastaan.»

Siinä sanat, jotka ilmaisevat brittiläisen kapitalistiluokan ja imperialismin — eikä vain brittiläisen, mutta kansainvälisen — ajatusta. Ne ovat selvästi ilmaistuna. Ei ole kumma, että fascistilaumat hurrasivat englantilaisen herran puheille.

Ja Churchill jatkoi:

«Mutta Suurbritanniassa emme me ole vielä olleet vastakkain tämän vaaran kanssa samassa muodossa. Meillä on omat menettelymme käsitellessämme sellaisia asioita. (Hänen mielessään oli ilmeisesti tällöin MacDonald.) Mutta yhdestä asiasta ei minulla ole pienintäkään epäilyä — että me olemme yhdistyneitä taistelussa kommunismia vastaan ulkomailla.»

Hän sanoi uskovansa amerikalaisen imperialismin yhtyvän heihin ennemmin tai myöhemmin.

Brittiläisen imperialismin johtaja on puhunut. Työläisten Britanniassa, samoin kuin muuallakin, Neuvostoliitossa ja kaikkialla, sopii ottaa nämä sanat visusti huomioonsa.

NÄYTTÄMÖLIITON TIEDONANTOJA

S. T. Y. Näyttämöliitolta saatavana seuraavat uutuudet:

Kultakotelo. 4-näytök. laulunäytelmä. Mukaelma "Kultarististä". Sovituksen tehnyt Felix Hyrske. 4 miestä, 2 naista, sotilaita ja vieraita. Näyttämö kuvaa yksinkertaista ruokasalia kylämajatalossa. Samat kulissit joka näytöksessä. Sivuja 96. Vuokrahinta $10.00.

Kultakotelo on mukaelma operetti Kultarististä, jonka aiheena oli Napoleon Bonaparten hyökkäys Venäjälle Aleksanteri Suuren (?) hallituksen aikana, jonne suurimmaksi osaksi sortui Napoleonin suuri armeia nälkään ja pakkaseen. Näytelmässä on myös kaunis ja jännittävä rakkausjuoni. Nykyinen "Kultakotelo" on sovitus, jossa rakkausjuoni on säilytetty eheänä, mutta aika on muutettu nykypäiviin. Tapahtumapaikaksi sopii mikä Europan maa tahansa. Juoni ollen seuraava:

Maa tai valtakunta, missä tapahtumapaikka sitten otetaankin, on päättänyt tehdä hyökkäysretken nykyistä Neuvostovenäjää vastaan. On käynnissä yleinen sotilasten värvääminen yli maan. Nuori ravintolan isäntä, Mauri, joka sisarensa Saran kanssa hoitaa majataloa, on myöskin saanut arvan, joka määrää hänen lähtemään hyökkääjien mukaan. Pienessä kodissa vallitsee suuri suru, nuoren isännän morsian Loviisa ja sisar ovat menehtymäisillään tuskasta. Rakkaudesta veljeensä ja säälistä hänen morsiantaan kohtaan tekee sisar lupauksen, että hän menee vaimoksi sille miehelle, joka lähtee hänen veljensä edestä sotaan. Tämän lupauksen kuule köyhä matkailijanuorukainen, Bertel, joka sattumalta on tullut majataloon ja nukkuu viereisessä vajassa. Hän lupaa mennä sotaan Maurin edestä ja pyytää kirjeellisesti Saran jättämään pantiksi lupauksestaan kultaisen kaulakotelonsa onttoon kaktuspuuhun, josta hän sen sittemmin ottaa. Sara tekee niin veljensä kielloista huolimatta, ja niin lähtee tuntematon joukon mukana kohti Venäjää, Maurin edestä. Sara ei saa edes nähdä tuon nuorukaisen kasvoja, joka hänen veljensä pelasti. Ensimäisessä ja toisessa näytöksessä esiintyvät myös vääpeli Ruben ja talonpoika Petter, joka samoin on mieltynyt Saraan. Petterkin lähtee sotaan, mutta vain maksua vastaan, sillä hän on kovin rahanahne ja eräs tilanomistaja palkkaa hänet poikansa edestä. Petter myöskin pyytää Saralta panttia ja saa nauhanpätkän, jonka hän lupaa säilyttää elämänsä iltaan saakka. Petter on näytelmän komiikkeri, jonka sukkeluuksilla ja ahneudella on yleisöllä lupa makeasti nauraa.

Kolmannessa näytöksessä, joka otaksutaan tapahtuvan kahta vuotta myöhemmin, odotetaan selkäänsä saanutta joukkoa takaisin palaavaksi Venäjältä. Suurin osa vangeiksi joutuneista sotilaista on tullut vankeusaikanaan hartaiksi Venäjän ihailijoiksi. Juuri näitä vankeina olleita varrotaan nyt palaavaksi. Mauri on myöskin myöhemmin joutunut sotaan kaikesta huolimatta, mutta on jo ennen, heti sodan päätyttyä palannut kotiin ja elää nyt onnellisena aviomiehenä morsiamensa Loviisan kanssa. Sara odottaa pelolla tuntematonta sulhastaan paalavaksi, tietämättä, että tuo tuntematon on juuri Bertel, Maurin sotatoveri, johon hän on jo ehtinyt rakastumaan. Sotavangit palaavat; riemu on yleinen; juhlitaan. Palaavien joukossa on myöskin Petter, peräti lihonneena huolimatta kärsimyksistään, joilla hän kerskuu. Erehtyen muutamista Petterin viittauksista luulee Sara, että hän oli tuo tuntematon, joka meni hänen veljensä edestä ja kauhulla ajattelee tyttö lupauksensa täyttämistä. Lopulta kuitenkin tulee ilmi, että aliupseeri Bertel on henkilö, joka meni Maurin edestä, mutta ei ole ilmaissut itseään, ennenkuin on varma Saran rakkaudesta. Petter, huomatessaan, että hän oli ollutkin sodassa pojan edestä, jonka isä olikin köyhä, eikä voi maksaa hänelle kuuluvaa palkkiota ja kun vielä morsian menee, saa hysteerikohtauksen. Näytelmä päättyy yleiseen riemuun ja onneen. "Kultakotelossa" on parikymmentä kaunista laulua, sooloja, duettoja, kvartettoja ja köörilauluja, toinen toistaan kauniimpia. Roolihenkilöillä on kaikilla lauluja ja avustamassa tarvitaan kööri ja, jos mahdollista, soittokunta.

Ilolla varmaan tervehtävät työväen näyttämöt tätä operettia, jossa on meikäläinen henki. Olemme joutuneet katselemaan kaikenlaisia herraskemuja ja juominkeja ja koettaneet ottaa niistä sen mitä niissä on ollut meikäläiselle jonkin arvoista, nimittäin musiikin, nauttien siitä, ja unohtaneet sen mitä nyt vallassa olijat ovat meitä vastaan tehneet. Kuitenkin sisimmässämme olemme pysyneet kylminä ja ihmetelleet miksi meidän näyttämömme täytyy tuollaisia esittää, ja uhrata niihin huikeita summia. Juuri sitä "operettitarvetta" silmällä pitäen on toveri Hyrske mukaillut tämän näytelmän ja hänen suuri tuntemuksensa työväen näyttämöiden voimiin ja vaatimuksiin on saanut hänen pitämään tämän operetin niissä puitteissa, että siinä on työväen näyttämöillä työskentelevillä mahdollisuus onnistua. Järjestyneiden työläisten juhlatilaisuuksiin on tämä operetti mainio ja tervetullut näytelmä.

Valhetta. 4-näyt. kuvaus nykyaikaisesta avioliitosta. Kirj. G. Fritchz. Suomennos. Henkilöt: 3 miestä, 5 naista, ei avustajia. Kulissit: 1:nen ja 2:nen näytös varakkaasti kalustettu pikkuliikemiehen koti; 3:s ja 4:s näytös yksinkertainen huone, kulunut kalusto. Sivuja näytelmässä 107. Vuokra $7.00.

"Valhetta" on yhteiskunnallinen ja samalla avioliittonäytelmä, uutuus, jonka harvinaisen aiheensa vuoksi pitäisi päästä jokaisella näyttämöllä oikeuksiinsa. Näytelmä kuvaa avioliittoa, jossa vaimo lapsuudestaan saakka oppineena valehtelijana lopulta saattaa oman kotinsa menemään pirstaleiksi. Hän ei ole mikään huono nainen ja seurustelunsa erään miehen kanssa, joka myöskin on naimisissa, on aivan viatonta laatua. Hän tahtoo vaan sovittaa riitaantuneiden aviopuolisoiden välit, koska toinen aviovaimo sattuu olemaan hänen ystävättärensä. Maailma ei kuitenkaan ymmärrä tällaista sovittelua ja joutuvat he sen hampaisiin, jolloin tämän hyvää tarkottavan vaimon oma elämä alkaa mennä kohti perikatoa. Hän on ensin pakotettu laskettelemaan pikku valheita ilman mitään ajattelematta, mutta valhe synnyttää toisen valheen, kunnes asia tulee hänen miehensä korville ja niin on vaimo pakotettu yhä uudelleen valehtelemaan, luullen tällä väärällä tavalla säilyttävänsä kotinsa onnen, joutuen lopulta sellaiseen umpisokkeloon, ettei hänen miehensä usko häntä enää silloinkaan, kun hän puhuu totta. Silloin tapahtuu romahdus, ero. Mies lähtee pois kotoaan ja vaimo, jonka sydän on kokonaan särkymäisillään, ei myöskään halua jäädä kotiin, entisen onnensa raunioille. Hän menee isänsä luo, joka on ollut samanlainen valehtelija ja jolta tytär onkin oppinut tuon "jalon" taidon, syystä ettei hänellä lapsena ollut sen parempaa esimerkkiä eikä kasvatusta, kun vielä äitikin kuoli tytön vielä ollessa lapsi. Entistä julkeampain valheiden avulla koettaa rappiolle joutunut isä sovittaa tyttärensä ja tämän miehen välejä ja on juuri onnistumaisillaan siinä kunnes tytär, oltuaan erossa miehestään jonkun aikaa, on saanut sellaisen läksytyksen, että hän alkaa inhoamaan valhetta ja päättää parantua ja alkaa uudelleen, tunnustaen miehelleen kaikki. Näytelmä loppuu suureen sovintoon. "Elävän leski" ja "isä" ovat näytelmän hauskat tyypit, joten kaikesta asian vakavuudesta huolimatta saa näiden "sekulien" hommille nauraa tarpeekseen.

Tässä lyhyesti tämän kauniin ja opettavaisen näytelmän sisältö. "Valhetta" on moraalinäytelmä, jolla on kasvatuksellinen merkitys ja varsinkin nuorille on siinä erinomaisia opetuksia. Se näyttää selvästi minkälaiset kamalat seuraukset saattavat olla valheella. Se saattaa alussa olla vaikka kuinka pieni, mutta olosuhteet ja edeltäpäin aavistamattomat tapahtumat vaikuttavat sen, että henkilö on pakotettu valehtelemaan yhä lisää, omaksi pelastuksekseen ja niin on seurauksena lopulta se, että ajattelemattomuudessa lausuttu valhe saattaa hänet luisumaan alas ja vie koko hänen elämänsä turmioon.

Pukujen ja kulissien ja henkilöluvun pienuuteen katsottuna voidaan tätä näytelmää esittää kaikilla näyttämöillä ja suositellaan sitä kasvattavana näytelmänä kaikille näyttämöille. Suomennoksen on tehnyt F. Hyrske, joka sekin puolestaan takaa sen täysipainoisuuden.

Scampolo. 3-näytöksinen näytelmä. Kirj. Dario Nicodemi. Suomennos. Henkilöt: 5 miestä ja 3 naista. Tapahtuu Roomassa; aika nykyinen. Kulissit erilaisia huonekulisseja, 1:nen näytös kurjasti kalustettu huone jossakin hotellissa; 2:nen näytös valoisa, hauskasti kalustettu salonki; 3:s näytös vaatimattomasti kalustettu iloinen insinöörin työhuone. Sivuja näytelmässä 114. Vuokrahinta $8.00.

Scampolo on kuvaus nuoren tytön seikkailuista jouduttuaan petolliseen ihmiselämän hyörinään. Hän on kadulla, yksin, vapaana, oman itsensä herrana, syö silloin kun saa ja nukkuu niihin milloinkin sattuu pääsemään; enimmäkseen puistossa. Katu opettaa hänet tuntemaan elämää ja ihmisiä ja säilyttämään itsensä raikkaana luonnon lapsena, jonka ajatukset syntyvät ja menevät matkoihinsa kuin pienet linnut. Hän on iloinen, kun päivä paistaa, surullinen kun sataa. Hän joutuu kaikenlaisiin eri kohtauksiin todistajaksi ja alkaa pitämään eräästä miehestä kun tämä puolustaa häntä, jota ei kukaan vielä koskaan ole puolustanut. Mies kuljettaa hänet kotiinsa, jossa hän asuu erään naisen kanssa ja tämä nainen ja Scampolo ymmärtävät heti olevansa vihollisia toisilleen, taistelevansa saman miehen rakkaudesta. "Scampolo" oppii tuntemaan sivistynyttä elämää ja tietamään mikä on "koti". Se on hänen mielestään paikka, jossa kaksi ihmistä, jotka ei voi sietää toisiaan, asuvat yhdessä. Kaikki mitä elämässä on pahaa, rumaa, ja likaista tapahtuu kodissa. Nykyisellä "jazzin" ja "fläppärien" aikakaudella tuntuu aivan kuin helpottavalta, virkistävältä tuulahdukselta katsella Scampolon tapaista näytelmää, kuulla tuon luonnon lapsen, kadullakasvaneen, puhtaita käsitteitä elämästä.

Joissakin paikoissa on näytelmää jo esitetty meikäläisilläkin näyttämöillä ja on sen sisällöstä ollut seikkaperäisempiä selostuksia, joten tyydymme sanomaan vain, että näytelmä "Scampolo" on niitä näytelmiä, jotka näyttämöillämme esitettyinä löytävät aina tiensä "suuren yleisön" sydämeen.

Näytelmässä on iloa, surua, kärsimystä ja rakkautta. Ei mitään erikoisia vaikeuksia esittäjiin eikä näyttämölleasetukseen nähden.

Kaikille näytelmäseuroille ja näytelmien tilaajille

Näyttämöliitto haluaa vielä kerran kiinnittää näytelmäin tilaajien huomiota siihen seikkaan, josta on jo monet kerrat huomautettu, vaan jota ei haluta ottaa vakavasti. Näytelmäliitto vuokraa näytelmiä nykyään muillekin kuin ainoastaan S. T. Yhdistyksien näytelmäseuroille ja tästä johtuu, kun eivät yhdistykset tilatessaan ilmota kenelle tai mille yhdistykselle näytelmä tulee, sekaannusta tileissä. Vasta sitten kun kuukautinen tiliote on yhdistykselle postitettu, tulee protesteja että sitä ja sitä näytelmää ei ole heidän laskuunsa tilattu. On mahdoton keskusvirastossa tuntea nimellisesti kaikkia henkilöitä, jotka näytelmiä tilaavat, varsinkin kun vaihtuvat usein. Selvintä on siis mainita aina yhdistyksen nimi tilauksessaan ja kun se tehdään, niin sekaannukset loppuvat. Ellei tätä aleta noudattamaan, täydymme alkaa lähettämään tilaukset yhdistyksillekin C. O. D., jälkivaatimuksella.

Suoritukset myöskin niiden, joilla on velkatili, on alettava tekemään säännöllisesti kuukausittain tilaamistaan näytelmistä. Näyttämöliitolta vaaditaan jatkuvasti yhä uusia näytelmiä ja olemmekin tuota tarvetta varsinkin viime aikoina voinut tyydyttää kiitettävällä tavalla. Kuitenkin Näyttämöliittoa olisi kehitettävä eteenpäin sen liikemahdollisuuksien kasvaessa, vaan niin kauan kun yhdistykset pitävät saatavianme hallussaan, on se suuremmassa määrässä mahdotonta. Näyttämöliiton toimintaa voidaan kehittää vain sen mukaan miten saadaan varoja näytelmien vuokrista. Erikoinen kirje, joka selostaa tätä samaa kysymystä, on lähetetty laskujen mukana näytelmien tilaajille.

Alkakaamme säännöllisyys näyttämöliittoa kohtaan näytelmäin tilaajienkin taholta, koskapa vaadimme sitä liitonkin taholta. Liitto on valmis palvelemaan työväen näyttämöitä kaikessa parhaansa mukaan. Näyttämöiden velvollisuudet liittoa kohtaan olisi avustaa kehittämään ja muodostamaan liitosta sellainen, että sitä todella tulisi näyttämötyön ja taiteen kohottaja Amerikan suomalaisten näytelmätaiteen harrastajien keskuudessa.

"Korkein tuomari" ja "Anna Christie" ovat työn alla ja valmistuvat kevätjuhlanäytelmiksi. Korkein tuomari on Vennu Jokiruohon viimeisin näytelmä, jatkoa "Veljesvihaan", jota vieläkin yhä esitetään näyttämöillämme. Näytelmässä "Korkein tuomari" on useita samoja henkilöitä, jotka vielä jäivät henkiin "Veljesvihassa". "Korkein tuomari" on näytelmä, joka varmasti tulee löytämään tiensä jokaiselle työväennäyttämölle Amerikassa. "Anna Christie" on juuri Suomesta saamamme näytelmä, siellä suomennettu kuuluisan amerikalaisen Eugen O. Neilin samannimisestä näytelmästä. Kaunis ja jännittävä draama. Merimieselämän kuvaus taustana. Molemmat näytelmät valmistuvat ensi kuun lopulla, joten ne hyvin joutuvat kevätjuhliin.

Kaikki tilaukset ja lähetykset tehtävät osotteella:

FINNISH FEDERATION,
1113 W. Washington Street,
Chicago, Ill.

Tov. Näyttämöliitto. M. H.

Port Arthurin uutisia

Port Arthurin nuoriso-osasto on tulisella kiireellä harjotellut kappaletta ja muuta ohjelmaa, jota tulevat esittämään iltamissaan osaston talolla helmikuun 14 päivä. Kappale on kolminäytöksinen suomenkielinen näytelmä sekä sen lisäksi kuuluu olevan muutakin ohjelmaa, tanssia viimeiseksi. Ottakaapa jokainen nyt mieleenne mainittu päivä sillä ymmärryksellä, että saavutte haalille antamaan kannatuksenne nuoriso-osaston toiminnalle.

Herra Rodman! Mikä on herra Rodman, joka aikoo täällä Arthurin osaston talolla esiintyä helmikuun 5 päivä? Useammat muutkin ovat sitä kyselleet, etten minä yksin. Mutta kun sen nyt tiedän, niin voin ilmottaa että herra Rodman on vain tavallinen herra, setä tai miksi häntä sanoisin, joka huolehtii kasvatistaan; ja tästä kaikesta on tehty mitä hullunkurisin näytöskappale. Se esitetään osaston näyttämöllä helmik. 5 päivän illalla. Siinä koko juttu. Jokainen, joka tulee silloin haalille, näkee myöskin tämän.

Kirje joutui vahingossa poikamiehelle. Tässä muutama päivä sitten saapui kirje eräälle poikamiehelle, joka sisällöltään olisi kuulunut paremmin ukkomiehelle, koska kirjeessä kutsuttiin kaikkia ukkomiehiä kokoukseen erääksi päiväksi kello kolme. Mitä tämä kaikki tarkottaa, että ukot alkavat pitämään keskenään kokouksia, on vaikea sanoa, mutta tietenkin pian kullaan. Vahinko vain että poikamies sai siitä näin heti alussa tiedon että pääsi siitä maailmalle toitottamaan.

Union jäsenille. Onko L. W. I. Union jokainen jäsen tai jokainen kämppäperukka ottanut huomioon viime kirjeessäni ollutta uutista, jossa ilmotetaan L. W. I. Union of Canadan itäisen piirin piirikokouksen pito, mikä ilmotuksen mukaan alkaa Port Arthurin osaston talolla maaliskuun 5 päivä kello 10 aamulla. Jos ette ole ennen huomanneet, niin katselkaapa tämän lehden kymmenessä numerossa julkaistusta kirjeestäni, mitenkä edustajat kokoukseen valitaan.

Haalien tarkastus. Kaupungin palokunnan tarkastaja on käynyt tarkastamassa kaikki kaupungin haalit ja teatteripaikat ja huomannut niden olevan tyydyttävässä kunnossa, vaikka tulipalokin sattuisi tulemaan iltamien aikana. Vain "Sons of England" niminen haali on määrätty tekemään yksi uloskäytävä lisää perälle. Toiset haalit hyväksyttiin sellaisenaan, sillä tarkastaja totesi, että jokainen kaupungissa oleva haali samoin kuin teatteri voidaan tulipalon sattuessa saada tyhjennettyä ilman minkäänmoista paniikkia.

International Highwayn puhdistaminen lumesta on ollut muutaman päivän jo käynnissä. Molempien kaupunkien lumiaurat ovat olleet tietä puhdistamassa, ja liikenne odotetaan aukenevan näinä päivinä.

Pioneeriosaston taannoin pidetyssä kokouksessa oli keskusteltavana rekimatkan teko jonnekin farmiperukalle; valittiin jo komiteakin sitä varten. Mutta viime kokoukseen oli saapunut Fort Williamin pioneeriosastolta kirje; jossa kehotettiin yhteisten iltamien toimeen panemiseen. Kokous keskusteli kirjeen johdosta, mutta päätti tehdä ehdotuksen, että iltamia ei pidetä talven aikana, sillä on liian kylmä lasten odotella völlä katuvaunuja. Sen sijaan päätti kokous kehottaa Williamin pioneereja yhtymään Arthurin pioneerien rekimatkaan. Matka aiotaan tehdä Intolan osaston talolle; maaliskuun alkuviikkoa ehdotettiin ajaksi. — J.

Torontön uutisia

"Perhoiskuume". Lauantaina helmik. 5 p:nä esittää näyttämömme taas yhden 3-näytöksisen uutuuden, jonka nimi on Perhoiskuume. Moni teistä ei tietystikään tiedä siitä taudista mitään, ja siltä sairastaa sitä tietämättään. Perhoiskuume on vastanaineelle miehille aivan sama kuin tuhkarokko lapsille. Eräänä päivänä osottaa mies tavatonta liikettä, on hirveän kiihtynyt, eikä tahdo voida mitenkään viihtyä enää kotona, jossa ennen viihtyi erinomaisesti. Siinä alku perhoiskuumeeseen. Hän on saanut tartunnan, "lentävä perhonen". Seuraavana päivänä ei hän enää tahdo syödä päivällistään kotona. "Pahanlaatuinen perhonen." Viikon perästä tulee kotiin vasta kahden tai kolmen aikaan. "Suuri kehittynyt perhonen." Vaikka eipä ole naisetkaan vapaita "perhoiskuumeesta"!

Kappale on aivan uusia ja voimmepa sanoa, että siinä on hyvin sattuvasti kuvattu nykypäivien elämä. Se loppuu viimeistäänkin 10.40, ja-

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.50

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 25c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Kaikki sähkölähetykset lähdään suoraan Sudburysta Helsinkiin samana päivänä kuin saapuvat Vapauden konttoriin.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden Konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN. TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS BRANCH OFFICE
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario.

DAVID HELIN
eripaikkakunnilla Pohj.-Ontariossa.

A. T. HILL,
Toronto, Ont. — Tavattavissa iltaisin 957 Broadview Ave., ja päivisin Room 304, 95 King St., E.

ten tanssillekin jää aikaa toista tuntia.

Toivomme taas suurta katsomoa tätäkin kappaletta katsomaan ja viettämään taas hauskan illan pitkästä aikaa. Osat ovat varmoissa käsissä. Sillä kappaleessa ei ole kun 8:n henkilöä. Älkää siis unohtako tätä tilaisuutta.

"Wermlantilaisten" esitys tammikuun 22 p. antoi näytelmäseuralle uutta innostusta. Haali oli taas liian pieni meille. Siispä näytelmäseura onkin ottanut hyviä ja voimiakysyviä kappaleita kevätkauden ohjelmistoonsa. Ensinnäkin esitetään tuo kuuluisan hauska laulukappale "Hardangelin harjulla". Kappaleessa on 14 laulua, vaikka se onkin yhdessä näytöksessä. Orkesterimme esittää samana iltana pari konserttikappaletta. Lauluseuramme myös ja niinpä se ilta kuluu siten jo puoliyhteentoista. Ja sitten hauskat repäisevät tanssit päälle. Mitä vielä ihminen muuta tarvitseekaan!

Lippuja tähän tilaisuuteen saa ostaa etukäteen kaikilta lauluseuran, orkesterin ja näytelmäseuran jäseniltä. Hinta 40 senttiä; ovella viisikymmentä. Siis kukapa olisi sinä iltana pois haalilta. Sillä olemmehan saaneet tähän asti esitetyistä laulukappaleista yleisöltämme täyden tunnustuksen. Ja saamme varmasti taas tälläkin.

Siis toivomme suurta osanottoa ja yhteisymmärrystä näyttämön ja yleisön välillä. Silloin me saamme suurta aikaan tämän kevätkauden aikana. — Tov. Hj. H...ri.

Eri paikkakunnilta

ROSE GROVE, ONT.

Suuret juhlat tulossa. Unio-ossato on päättänyt panna toimeksi ennenkuulumattomat metsämiesten juhlat helmik. 5 päivän illalla tavalliseen aikaan.

Juhlien tarkotus on erikoisesti saada vertymään raskaassa metsätyössä rasittuneita raajoja ja hermostoa. Pojat ovat varustautuneet jo etukäteen siltä varalta, ettei ohjelmaakaan tule puuttumaan Kaikki "kynnelle", jotka kykenevät!

Hän valitsi itselleen hänelle kuuluvan uran. Viime kesänä täällä hukkui Swastika-jokeen vähän hämäräperäisesti Round Laken rannalla olevan sahalaitoksen omistaja Mr. Mackinnon. Hukuttautunut jätti jälkeensä lesken, jolla oli $40,000 sisältävä pankkikirja ja lapsia. Omissa nimissään hänellä oli velkoja pankkeihin y. m. noin $10,000. Kuolinpesä joutui vararikkoon. Ja velkamiehet ovat nyt sahalaitoksen ja kaiken jaottaneet jäljettömiin. Ei kuitenkaan lesken "omia rahoja".

Ympäristön farmarit, jotka olivat olleet vainajan kanssa kaupoissa y. m. asioissa, omaavat nyt surulliset muistot. Ovat myöskin tulleet vakuutetuiksi, että Mr. Mackinnon oli pikkuriistäjä ja isojen riistäjien uhri, joka ei säästänyt omaa henkeäänkään luodakseen perheelleen hyvinvoinnin. — K. K.

ROSE GROVE, ONT.

Menneitä kuulumisia. Kp. solujen vuosikokous pidettiin 9 p. tammik. Kokouksessa luettiin viime puolivuoden toimintakertomus kuin myös rahalliset tiliraportit; valittiin uusi toiminnan komitea puolivuodelle kuin myöskin agitatsionikomitea, joita kehotettiin toimimaan puolueen tehtävissä sääntöjä noudattamalla.

Naisjaosto järjesti illatsun 8 päivä t.k. vaihtelevalla ohjelmalla. Tilaisuudessa luettiin naisten toimittama lehti, Yritys, useilla kirjotuksilla varustettuna. Tulot näistä iltamista tullaan käyttämään agitatsioni- ja valistustyöhön.

Vallankumoustaistelijain Nikolai Leninin, Rosa Luxemburgin ja Karl Liebknechtin muistojuhlaa vietimme 22 p. t.k. Tilaisuudessa esitettiin useita ohjelmanumeroita, mutta yleisöä oli saapunut vain varsin vähä kunnioittamaan paljon kärsineiden toverien muistoa. Osanottoa lie haitannut tavattoman kylmä sää.

Toimeksi saanut.

COBALT, ONT.

S. j. Cobaltin osastolla oli työkokous t. k. 23 päivä. Kokouksessa hyväksyttiin viime vuoden tilikertomus ja niin ollen annettiin rahastonhoitajille tili- ja vastuuvapaus.

Konserttimatkalla oleva Aino Saari oli ilmottanut, että hän tulee antamaan konsertin Cobaltissa helmik. 1:nen, 2:nen ja 3:s p. Yleisö on hyvä ja ottaa huomioon tämänkin tilaisuuden.

Nuoriso- y. m. toiminnasta. Ei täälläkään Cobaltissa aivan ole lakattu yhteistoiminnasta, vaikka se ehkä näyttää siltä, kun ei ole näkynyt sanomalehdissä mitään koko perukalta. Toiminta on siitä huolimatta ollut koko vilkasta koko talven ajan.

Kun syystalvella saatiin nuoriso-osasto henkiin, niin se on toiminut vallan vilkkaasti. On pantu toimeen tansseja rahavarojen kartuttamiseksi ja muun muassa tämän kuun 23 päivä oli nuoriso-osasto järjestänyt Lenin-Luxemburg-Liebknecht-muistojuhlat. Ohjelmaa suorittivat nuorisoliittolaiset ja nuoret pioneerit; ohjelma olikin hyvin valikoitua ja se suoritettiin kohtalaisen hyvin. Nuoriso oli kokoontunut tähän tilaisuuteen hyvin runsaslukuisena, mikä osottaa että nuorempi polvi ymmärsi illan tärkeyden, jota ei juuri voi sanoa vanhemmista. Sillä he olivat edustettuina hyvin harvalukuisesti; lienevätkö olleet siellä toisissa juhlissa, jotka kansalaisemme olivat järjestäneet myös samaan aikaan!

Mukana ollut.

NOLALU, ONT.

Nuoriso-osaston toiminnasta. Tänne perustettiin nuoriso-osasto jo viime syksynä. Sen yhteydessä on myös toiminut voimistelusera, jolla ensin oli johtajana Toivo Niemi ja myöhemmin Vilho Alanen.

Tammikuun 9 päivä oli nuoriso-osaston kokous, jossa tov. Carlson hiukan selitti meille nuorisoliiton tehtävää sekä antoi muitakin neuvoja.

Nuoriso-osaston virkailijoiksi alkaneelle vuodelle on valittu seuraavat: puheenjohtajaksi Eino Mäki, pöytäkirjuriksi Tauno Reivonen, rahastonhoitajaksi Hugo Mäki, jäsenkirjuriksi Vilho Alanen, tilintarkastajiksi Toivo Pelto ja Toivo Reivonen, nuoriso-osaston edustajaksi keskuskomitean kokoukseen Swante Salmi, Young Workeriin raportteriksi. Alma Mäki ja Vapauteen Laina Pakka. Myös valittiin agitatsioni- ja propaganda- sekä organiseerauskomitea. Kumpaiseenkin neljä jäsentä ja johtokunta valitsee keskuudestaan viidennen.

Osastossamme on jäseniä kahdenkymmenen vaiheilla.

Innostus on ollut hyvin vilkasta ja toivon sen edelleenkin jatkuvan.

Näytöskappale on meillä myös harjotuksen alaisena ja tullaan se näyttämään piakkoin.

Raportteri.

Heinrich Heine

Vuonna 1827 ilmestyi Hampurissa kirja, mistä on tullut kaikkien aikain suosituin rakkausrunokokoelma: Heinrich Heinen "Laulujen kirja". Sellainenkaan henkilö, joka ei välitä kirjallisuudesta, ei ole kuluneen sadan vuoden aikana välttynyt kuulemasta ja itse hyräilemästä mainitun runoteoksen monia lauluja, ja vaikka monet porvarilliset kirjallisuuden makutuomarit pitävät Heineä "matalana" ja "pinnallisena", on hänellä aina yleisönsä, häntä luetaan jatkuvasti ja hänen laulujaan lauletaan edelleen samaan aikaan, kun muut samanaikaiset runoilijat ovat joutuneet unohdukseen. Niin, hän on ollut niin tavattoman suosittu, että jo 1897, kun hänen syntymästään oli kulunut sata vuotta, nousi hänen runojensa sävellysten lukumäärä 3,000:teen, samaan aikaan kun virallisesti suuren ja propagoidun Goethen sävellysten lukumäärä teki 1,700 ja muiden runoilijoiden jäädessä kauaksi jälelle.

"Laulujen kirja" ei tosin sisällä sellaisia—elämäänväsyneen syviä runoja, joiden kirjottamista pidetään hienona, ne ovat enimmäkseen yksinkertaisia rakkauselämää koskettelevine sisältöineen, mutta ne ovat raikkaita, terveen nuoria ja aistillaisia, ja koko terve nuoriso käsittää ne. Niissä sykkii nuorten rakastuneiden oma valtimo, niiden muoto laulaa melkein itsestään, ne ovat ihmeellisen nykyaikaisia, typpeitä ja tiivistettyjä, ne puhuvat luonnollista puhekieltä. Mutta sittenpä rakentuvatkin ne suoraan kansan omalle runoudelle: kansanlauluun.

Heinen runoilijapersoonallisuus käy muuten täysin selväksi aikansa ja ympäristönsä avulla. H. syntyi Dysseldorfissa 1797, silloin jo varsin huomattavasti teollisoituneessa Reininmaassa, joka taloudellisessa suhteessa oli vastakohtana muulle, jälkeenjääneelle, puolikeskiaikaiselle Saksalle. Reininmaa oli monet Heinen nuoruusvuodet ranskalaisten joukkojen miehittämänä, ja kansa piti porvarillisesta Ranskasta, jonka keisari Napoleon — porvarisvallankumouksen poika — lakaisi tieltään vanhan keskiaikiasen rojun ja antoi kansalle uusia porvarillisia oikeuksia. Napoleonin kukistuessa 1815 tuli ruhtinasten pimeä taantumus uudestaan valtaan, ja Reininmaa joutui Preussin despotismin alaiseksi. Tällöin saatiin uudelleen sorto, sensuuri, yleinen despotia. Siitä kasvoi kulturellinen oppositio yhteiskunnellisissa ja satiirisissa muodoissa. Ei ole mikään sattuma, että kolmikko Heine—Marx—Engels olivat lähtöisin Reininmaasta. Sen lisäksi on huomautettava, että Heine oli juutalaista sukujuurta, rodun, minkä Napoleon vapautti vuosisataisesta sorrosta, mutta joka hänen kukistuessaan joutui jälleen paariaan asemaan.

Täten joudutaan kosketelemaan Heineä poliittisena runoilijana. Hän ei nimittäin suinkaan kirjottanut yksinomaan rakkauslauluja vaan oli hän myös kaikkien aikain ylväin vallankumouslaulaja, eikä suinkaan yksinomaan porvarillisvallankumouksellinen. "Talvisessa tarinassaan" y. m. teoksissaan on hän laulanut proletariaatin, sosialismin sointuja, kuten ei kukaan ennen häntä. "Talvisessa tarinassa" laulaa hän m.m.:

"Soi vanha kieltäymysvirsi taas,
tuo taivaan aa-lulla-loru,
jolla kansan, tuon ison vintiön
pois tuuditellaan poru.

Hyvin virren ja virrentekijät
mä tunnen ja tiedän, että
he salassa viiniä itse joi,
mut julki veisasi vettä.

Uus' laulu, laulu parempi
nyt, veikot, laulakaamme!
Me taivaan valtakunnan jo
maan päälle perustamme.

Täall' olla tahdomme onnelliset,
pois puutteet, polot ja raiskat!
Käden ansiota ei ahkeran
saa ahmia vatsat laiskat.

Joka ihmislapselle kasvavi
täall' leipä ja leivän apu,
ilo, kauneus, ruusut ja myrtit myös,
joka suuhun sokeripapu.

Niin, sokeripapuja kaikille,
heti kohta kun halkee palot!
Me huostaan houkkain ja enkelein
jo jätämme taivahan talot."

Heine oli Marxin ystävä, ja tämä kärjisti hänen katsomustaan. Tanskalainen Brandes on kutsunut Heineä "nokkelimmaksi ihmiseksi mitä on elänyt, nokkelimmaksi ainakin nykyajan ihmisistä". Yksikään runoilija ei ole kuin hän ruoskinut ja pilkannut taantumusta ja ylipäänsä edistänyt vapaustunnetta. Mutta senvuoksi hän onkin saanut julkisen muistopatsaan vain Neuvostoliitossa.

Eläen Pariisin raikkaammassa ilmakehässä aina vuodesta 1831 lähtien (1830 ja 1848 vuosien vallankumouskaupunki) oli Heine voimakkaasti myötävaikuttamassa kulturellisen Ranskan ja Saksan välillä, ja hänen poliittisilla ja kulturellisilla kirjeillään vv. 1831—1856 on suuri historiallinen arvonsa. Viimeiset kahdeksan elinvuottaan virui hän selkäydintaudin lamauttamana "patjahaudassaan". Tämän kärsimyksensä aikana loi hän sisällöltään syviä ja muodoltaan loistavia runoja.

Heine on vaikuttanut myöhemmän ajan runoilijoihin enemmän kuin yksikään muu runoilija. Suomenkielisenä kirjottajana on hän nykyaikaisempi kuin moni nykyään elävistä. Jo runoilijan tehtävänä on itsestään elää ja heijastaa ihmisille aikansa ja ihmiskunnan kamppailuja ja probleemeja, tuskin on yksikään runoilija maailman kirjallisuudessa ollut niin suuri kuin Heine. Taistelu oli hänelle pääasia, ja hänen muistoaan voidaan tuskin kauniimmin kunnioittaa kuin lainaamalla hänen omia sanojaan: "Taistelua yli-ikäistä vääryyttä, vallitsevaa hulluutta ja pahuutta vastaan! Jos tahdotte minut aseveljeksenne pyhässä taistelussa, niin ojennan minä ilolla käteni. Runous on kuitenkin lopuksi vain kaunis sivuasia."

Ture Nerman.

YLEISIÄ UUTISIA

Yhdysvaltain suomalaisen työväenyhdistysten edustajakokouksesta

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

teessa heikko. Sitten siinä tulisi olla palvelijatar-osasto, myöskin suunnitella ja seurata työläisnaisten järjestymistä. Se on propagandalehti, mutta vähemmän organisatorinen elin. Hannula hyväksyi lehden toimitustavan, mutta myönsi, että Heikkisen lausunnossa on pikkuisen perää. Leppäsen mielestä lehteä, jota levitetään toisinajattelevillekin, tulisi toimittaa, kuten sitä toimitetaan. Kiiskilä hyväksyi lehden toimitustavan. Janhonen kertoi, että naisten edustajakokous Massan alueella hyväksyi lehden nykyisen toimitustavan. Mäki sanoi, että New Yorkissa ollaan tyytyväisiä lehteen. Samoin vakuutti Ronkkanen. Hillin mielestä se on lehdelle eduksi, ettei se ole käsitellyt suuntajuttuja, siitä on koitunut lehdelle uusia tilaajia. Orasmaa vakuutti, että Toveritarta lukevat miehetkin, siitä ei pitäisi tehdä liian poliittista lehteä. Illinoisissa ollaan siihen tyytyväisiä. Lehden nykyisen toimitustavan hyväksyivät Wilson, Suvanto ja Sjoman. Hyrskymurto sanoi, että Toveritar on lännellä pidetty lehti. Sillä on tilaajia Kiinassakin, yli 600 kirjeenvaihtajaa maan kaikilla kulmilla. Hanna Leppänen antoi lehdelle oikean linjan. Sitä on seurattava ja jatkettava, tietenkin eri aloja kehitettävä vähän kerrallaan. Edustajat Ahola, Liazie, Virta, Gilbert, Heikkinen ja Mäntylä puhuivat yleensä hyväksymisen puolesta, joskin erinäisiä seikkoja painostaen. Sen jälkeen, kun Oravainen oli antanut loppulausunnon, annettiin valiokunnan tehtäväksi lausunnon muovaileminen.

Punikin arvosteleminen

Toimittaja Suvanto teki poikkeuksen toisista, mennen käyttämään ensimäisen puhevuoron, jossa huomautti siitä, että lehteä on moitittu henkilökohtaisten aiheiden käyttämisestä. Arveli, ettei sellaisia ole yleensä käytetty, paitsi muutamassa tapauksessa, jotka hän nimitti. Leppänen kehotti lopettamaan postipaksiosaston. Mäntylä kehasi Punikkia, samoin Woimala, Wilson ei pidä myöskään postipaksiosastosta, mutta Suvanto väitti, että se on edistänyt levikkiä. Enemmän sanonta jätettiin valiokunnan tehtäväksi.

Kustannusliikkeitten yhteistoimintaan

nähden hyväksyttiin ilman keskustelua Tenhusen esittämä, liikkeenhoitajien yhteisesti laatima kustannussuunnitelma kirjallisuuteen nähden ja suunnitelma sopimukseksi.

Järjestöllisistä toimenpiteistä

kuultiin sihteeri Puron lausunto ja suoritettiin lyhempi keskustelu valiokunnan ohjeeksi. Pitempi keskustelu viritettiin.

Jäsenmäärän lisäämisestä

Suositeltiin moniakin keinoja yhdistysten jäsenmäärän kohottamiseksi, kuten persoonakohtaista vaikuttamista, jäsenryntäystä, vapaiden iltamien toimeenpanoa, lehtisiä, kirjallisuutta ja ennenkaikkea keskuksen, aluekomiain ja yhdistysten valistuskomiteoitten yhteistoimintaa. Valiokunta valmistaa lausunnon myöhemmin hyväksyttäväksi.

Organiseeraajien ja puhujien suhteen

lausuttiin runsas määrä evästyksiä ja toivomuksia, jotka typistettynä lausunnoksi esitetään kokoukselle uudelleen.

Järjestöllisten toimenpiteitten suhteen esitettiin, että keskuksen on yhdistettävä kolme aluetta Michiganissa yhdeksi alueeksi, samaten Rhode Islandin ja Connecticutin liittämistä Massan alueeseen.

Luentojäsennysten suhteen annettiin runsaasti evästyksiä ja vaadittiin niiden helppotajuistuttamista ja aineiston laajentamista.

Toisen kokouspäivän istunto lopetettiin kello 7.20 illalla.

Suomesta

Vekselinväärentäjiä on vangittuna kaikkiaan kuusi

Vekselinväärentäjäliiton keskeistä kirjevaihtoa, jota, ynnä kuusi väärentäjää, on erinäisistä paikoista joutunut huomattava määrä poliisin huostaan, tutkitaan ja lajitellaan vastaisia oikeudenkäyntejä varten. Ja katsoen kirjevaihdon laajuuteen on otaksuttavaa, että poliisilla on paljo työtä todistusaineiston keräämisessä yhtenäiseksi syytteeksi.

Toimitetuissa kuulusteluissa ovat pidätetyt miltei poikkeuksetta tekeytyneet viattomiksi. He eivät joko tunne asiaa tai sitten ovat he aivan erehdyksessä ja hyvässä luulossa ottaneet vastaan postilähetysvekselit kaupittaviksi. He ovat kieltäneet ja myöntäneet vuorotellen.

Mattila pidätetty

Helsingin etsivän poliisin saaman sähkösanomatiedon mukaan on Mattila pidätetty Riiassa, missä häntä toistaiseksi säilytetään rikospoliisin hallussa.

Toistaiseksi ei Riiasta eikä Tallinnasta ole saapunut vastausta Helsingin ja Viipurin poliisilaitoksen etsivien osastojen sinne lähettämiin väärentäjäliiton jäsenten etsintäkuulutuksiin. Varmaa lienee kuitenkin, että Mattila on toiminut Riiassa. Hän ei kuitenkaan ole toiminut omalla nimellään, vaan on hänellä ollut muuan venäläinen kätyri, jonka nimellä kaikki hänen salaperäisiä puuhiaan koskeva kirjeenvaihto on tapahtunut.

Suomen pankki kärsinyt postivekseliväärennysjutussa 100,000 markan tappion

Suomen Pankki on myös joutunut kärsimään 100,000 mkn tappion sen kautta, että pankin Viipurin konttori v.k. 22 p:nä lunasti tämän määräisen Maakuntain Keskus-Pankin shekin.

Kaksi tyttöstä saa jakaa 100,000 markan palkinnon

Ne henkilöt, joiden ilmotuksen perusteella muuan vangituista, Törnröös, pidätettiin, ovat kaksi tyttöstä, joista toinen on 14 ja toinen 12 vuoden ikäinen. He olisivat tietysti ilman muuta oikeutetut palkkioon, mutta edellinen on tytärpuoli sille henkilölle, jonka luona Törnroos pidätettiin, ja tämä tulee asetettavaksi syytteeseen siitä, että on pitänyt luonaan rikollista henkilöä. Tyttösillä oli ollut eräs sanomalehti käsissään, kun he tulivat etsivään osastoon, ilmottaen, että heidän luokseen oli saapunut toinen lehdessä kuvatuista henkilöistä. Vaikka asia onkin tämänlaatuinen, tulee poliisi luultavasti jättämään rahat asianomaisille.

SUOJELIJAT SUORITTANEET JÄLLEEN KATALAN MURHAN

Poliisiviranomaiset ovat saaneet selville, että Kiviniemessä on marraskuun 22 p:nä tapahtunut katala murha, jonka uhriksi joutui pientilallinen Ale Systä kotoisin Sakkolan Korholasta.

V.k. 19 p:nä pidetyssä kuulustelussa tunnusti ent. Sakkolan poliisi Reinhold Virkin poika, että hän oli ollut isänsä ja erään Mikko Peltosen kanssa kulettamassa hevosella Systän ruumista Suvantolan sahan lähellä olevaan mutakuoppaan, josta hän sitten vielä samana yönä aamupuolella oli isänsä kanssa muuttanut ruumiin kuopasta noin 500 metriä Tikanlahteen päin olevalle vetiselle pellolle, jossa olivat haudanneet Systän ruumiin kaivamaansa kuoppaan.

V.k. 20 p:nä kävivät poliisit ja sotilaat pojan opastamana etsimässä ruumista sanotulta pellolta, mutta tuloksetta, kun pelto oli lumen ja jään peitossa.

Molemmat Virkit kuuluvat suojeluskuntaan. Reinhold Virkki on pidätetty.

RUUMIINPOLTTOLAITOS

Viime vuoden aikana maaliskuun 24 päivästä lähtien, jolloin Helsingissä krematorio valmistui käyttökuntoon, tapahtui yhteensä 64 polttohautausta. Tulos on erittäin hyvä, sillä esim. Skandinaavian maissa ei polttohautajaisten käytäntöön tullessa saavutettu lähimainkaan yhtä pian näin laajaa käytäntöä.

Suurin osa poltetuista on ollut pääkaupunkilaisia, mutta osa on ollut myös maaseudulta, enimmäkseen maaseutukaupungeista. Vainajan omaiset ovat useimmissa tapauksissa haudanneet tuhkauurnat sukuhautoihin.

Uusien uurnahautojen hankinnassa on tähän asti ollut vaikeuksia, jotka nyt kuitenkin tulevat helpottumaan kun uudelta hautausmaalta on luovutettu erikoinen uurnahautausmaaksi varattu osa halukkaiden käytettäväksi. Kymmenen vainajan tuhka on kätketty tähän uuteen uurnahautausmaahan.

Suomen krematorioyhdistyksen jäsenluku on viime aikoina osottanut voimakasta nousua. Viime vuoden ajalla liittyi yhdistykseen 200 uutta jäsentä. Koko jäsenluku oli vuosien vaihteessa 632.

TYTÖT AGITAATTOREINA KIINASSA

Hongkong. — Nuoria kiinalaisia tyttöjä on ruvennut kumousagitaattoreiksi, pitäen puheita katuyleisölle samaan aikaan, kun sotilaat liehuttavat lippuja ulkomaisten lähetystöjen edustalla ja pitävät paraateja kadulla.

Varjossa eläjät

Kirj. M. RUTANEN

Mä katson vaellusta varjolasten,
ne sortuneet kun ovat ajan sumuun,
ja kuulen itkun, tyrskeen kalvakasten,
jok' yhtyy vihlovana elon humuun.

Ja heille pahaentehisnä soivat
ain' ajan tuivertavat tuulet vinhat.
Ja monen monet oihkii, vaikeroivat,
kun vitsoo heitä voimat kiron inhat.

Ei kuulu heille kaunis kevätpalo,
ei loiste auringon, ei onnen murut,
ei ilma hengittää, ei päivänvalo,
ei muuta kun vain suuret sydänsurut.

Siks' siellä varhain kalpenevat posket
ja huulet kuiskuttavat — tuonen häistä.
ja valtoimina kuohuu kyynelkosket,
ei onnen maailma se tiedä näistä.

Siell' äiti tuudittavi pientä lastaan
ja suru suuri ahdistaa sen rintaa.
Hän toivoo paljon, paljon kantamastaan,
mutt' elämä se vaatii suurta hintaa.

On raskas varjolasten taakka kantaa,
ei kestää kaikkia voi sydän rukka,
siks' silmät kyynelkastehensa antaa
ja kasvaa monen moni murheen kukka.

Oi, te onnenlapset, joille elonretki
ohdakkeista vapaa ompi. Luokaa
sinne katsehenne, missä joka hetki
vaivoin vaivattujen joukot huokaa!

Viekää varjomaille lohdun tulta,
toivotonten poviin toivon murul
Sinne lohtu, sinne riemun kulta,
missä ainut tuttava on — suru!

Mä katson varjolasten vaellusta
ja pyrkimystä ajan ankeen yli,
ja kuulen itkua ja vaikerrusta,
siell' avoinna kun ain' on — kuolonsyli.

Aino Saari Koloratuuri Soprano **Jukka Mäkirinne** Pianisti

KONSERTTEJA
Pohjois-Ontariossa

COBALTISSA, osaston talolla. Katsokaa paikallisista ilmotuksista.
TIMMINSISSÄ, helmikuun 5 p:nä osaston talolla.
SO. PORCUPINESSA, helmikuun 6 p:nä osaston talolla.
KIRKLAND LAKELLA, helmikuun 9 p:nä, osaston talolla.

Tarkemmin paikallisissa ilmotuksissa.

TANSSIA KONSERTTIEN LOPUSSA

Halutaan tietää

Toverit Eemil Salo ja Eino Lehto, jos olette hukannut minun osoitteeni, niin tässä lähetän sen teille, että voitte minulle kirjottaa.

T. Ranttila,
Allan Water, Ont.

(12)

Missä on mieheni Santeri Kangas, joka on siirtolaisena siirtynyt Canadaan v. 1923 ja on nykyään perheeltään kateissa. Jos joku hänen tuttavistaan tai tovereistaan tietää nykyisen olinpaikkansa ja sattuisi nämä rivit huomaamaan, niin pyydän ilmoittamaan hänen vaimolleen Suomeen.

Osoite Mrs. Ida Kangas
Ähtäri as., Vaasan l., Finland, Europe.

The Readers of the Vapaus

Patronize only those concerns that advertise in the Vapaus and encourage their neighbors to do likewise. In this way we support our own concern and also enable it to serve the advertisers for their money's worth.

We have built our organization through co-operation by which means only we can further develop it. For that reason, let us not forget the Vapaus advertisers.

Suomen Pääkonsulivirasto

...myöntänyt ...laitostensa ...sen näille ...enkeä "pa... koko Canadaa vart... Kuinka mon... kaikkia maan viralli... lähetetty ei ole selle kuuluvia tehtä... itus on lakannut seja matkustusta ...istä karkotuksista. ...han tai muualle, että suuret joukot joja, käännöksiä ovat julkisesti vastus... rintö- ja muita ...sta, ovat kadonneet ja kohdistuvia asio... aa ole tapahtunut, on sotteella: Consu... että heidät on karko... land, 518 St. ...n saarille". Varakonsulivir... la paossa olevat sanoma... ovat laatineet kuvauk... Vice-Consu... saarista ja se osottaa, Arthur, Ont. ...et ovat kurjemmat kuin Finland, C. ...kuinen Siperia. Agent's Off... Vice-Consul... we Street... Consulate... Toronto, ... Consul... 518 St. Ake...